Pravidelná rubrika OJKT:

PŘEDSTAVUJEME OBCE NAŠEHO REGIONU

Obec Jivina

Poloha, administrativní začlenění

Jivina je jednou z nejseverněji poležených obcí okresu Mladá Boleslav, potažmo celého Středočeského kraje. Od Mladé Boleslavi je vzdálena cca 22 km. 5 km od obce se nachází Mnichovo Hradiště, obec s rozšířenou působností, pod kterou Jivina spadá. Sousedí s obcemi klášterskou, borovickou, bukovinskou, mohelnickou a neveklovickou. Do katastrálního území Jiviny spadá i bývalý hospodářský dvůr Pachouň. Původně pod Jivinu spadaly i Neveklovice, ty se osamostatnily koncem 30. let, pak byly k Jivině opětovně přičleněny. V sedmdesátých letech se Jivina stala tzv. spádovou obcí. Pod její správu náležely tyto obce: Mohelnice, Kozmice, Strážiště, Vicmanov, Borovice, Neveklovice a Mukařov. Zmíněné vesnice se osamostatnily roku 1991.

Historie

Lidé v kraji kolem Jiviny žili již v pravěku. Svědčí o tom například nálezy v lokalitě Na Kamenci či v bývalé cihelně. Část z těchto nálezů pochází již z mladší doby kamenné, většina pak z doby bronzové. Některé z nich jsou uloženy v Muzeu města Mnichovo Hradiště, bronzová jehlice je dokonce vystavena a návštěvníci ji mohu v oddělení archeologie spatřit.

Mladší vykopávky se datují do doby laténské. Osídlení se počítá i do doby hradištní. Z této etapy se našly střepy v oblasti tzv. Drahobolu, v místech vedoucích od Pachouně směrem ke Klášteru Hradišti.

Kdy přesně Jivina byla založena, se neví. Poprvé se uvádí ve zlomku urbáře kláštera hradišťského z roku 1400. Ten obsahuje názvy více než sta vesnic, které vlastnil cisterciácký klášter Hradiště. Zde se poprvé setkáme se jménem Gywyna – tj. Jivina.

Už v nejstarších dobách se chodilo robotovat na nedaleký dvůr Pachouň, kde se během 13. a 14. století díky dobrým klimatickým podmínkám pěstoval chmel. Jsme informováni o robotních povinnostech, které museli Jivinští pro klášter vykonávat. Pomáhali při žních, sekat trávu na lukách, plít proso, konopí a řepu, vést vodu do kláštera a opravovat potrubí, dále pak mýt a stříhat ovce. O dalším průběhu dějin na Jivině jsme informováni velmi kuse. Většinou se jen uvádí, kdo zrovna Jivinu vlastnil.

V 16. století obec patřila Jiřímu z Labouně, který se oženil s Alžbětou z Pachouně. Tato žena pak po smrti manžela vlastnila v Jivině statek. Pravděpodobně se jednalo o ženu neurozenou, o žádném šlechtickém rodu z Pachouně není nic známo. Roku 1572 se dědictví po otci Jiřím ujal Jan Labouňský z Labouně. Jivina tehdy spadala pod panství kláš-

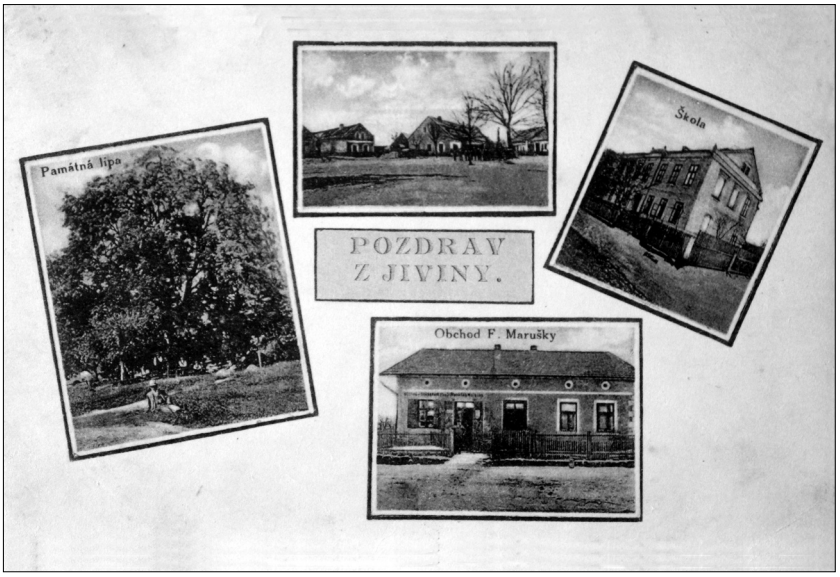

Jivina ve 20. letech 20. století

terské, kde Labouňští sídlili. Díky gruntovním knihám víme, že se na Jivině v 70. letech 16. století nacházelo 9 statků (jeden vlastnila macecha Jana Labouňského Anna z Pachouně), jedna hospoda, šest chalup a kovárna.

Po Janovi získal majetek jeho syn Jan Jiří, ten ale zemřel bezdětný, vše tedy přešlo do rukou jeho sester Mandaleny a Kuňky, které klášterské zboží včetně Jiviny prodaly roku 1612 diplomatu a stavovskému politiku Václavu Budovci z Budova. Dalších 5 let se však staří a noví majitelé Jiviny soudili, například o úly z Pachouně. Zápisy z doby tzv. třicetileté války hovoří o části usedlostí jako o pustých a spálených.

Ze soupisu poddaných panství mnichovohradišťského z roku 1777 se dozvídáme, že na Jivině existovalo 34 domů. V deseti z nich žili statkáři, v jedenácti chalupníci a v devíti domkaři, u ostatních domů zápis chybí. 19. století bylo ve znamení obrovských změn, nejen na Jivině, ale v celé habsburské monarchii. Rozmach spolkového života, rozvoj obce, národní slavnosti a další jevy se objevily také na Jivině.

O lidové zbožnosti a víře v nadpřirozeno nám vypráví i vzpomínky pana Nevyhoštěného ze Strážiště. Ten popisuje, jak jeho pradědečka na cestě z Mohelnice na Jivinu potkala smrtka. Sedla mu na vůz, on ji pouze křesťansky pozdravil a více si jí nevšímal, což mu, dle slov jeho vnučky, zachránilo život.

Jak asi vypadal život na Jivině v polovině 19. století, nám částečně vykreslují ***Paměti obce Jiviny z roku 1866,*** které sepsal Antonín Košek. Popisuje v nich každé stavení, které na Jivině stávalo, a také různé klepy a pověry, které se k tomu jednotlivému domu váží. Například se dozvíme, že v č. p. 4 se nový majitel chtěl zbavit výměnkářů, proto

ponoukal jejich 12letou vnučku, aby dědečkovi do tabáku zamíchala arsenik. Dědeček zemřel, aniž by jeho smrt vzbudila nějaké pochybnosti. Vrah chtěl ve svém díle pokračovat a zbavit se ještě manželky výměnkáře. Té dalo nebohé děvče arsenik do kaše, naštěstí ji zapomnělo zamíchat, a to přišlo babičce podezřelé, proto kaši dala ochutnat kočce. Kočka ihned pošla. Počalo vyšetřování a nový majitel si usedlosti dlouho neužil, skončil v žaláři.

Autor vzpomínek popisuje, jak někteří hospodáři byli liknaví v práci, a dodává, že podle toho jejich usedlosti vypadaly… Jedním z nejstarších domů ve vsi je kovárna, v 19. století se stále rozšiřující. Základy domu pocházejí už z roku 1775. Antonín Košek vypráví, jak majitelé – Zikmundovi – ke kovárně stále přikupovali polnosti.

Často také rád vzpomíná na konkrétní osobnosti, které vynikaly ve zpěvu či v hraní na hudební nástroje. Vypráví nám příběh o muži z rodiny Moců, který byl znamenitým hudebníkem a jako kapelník se dostal až do Ruska, do carských služeb.

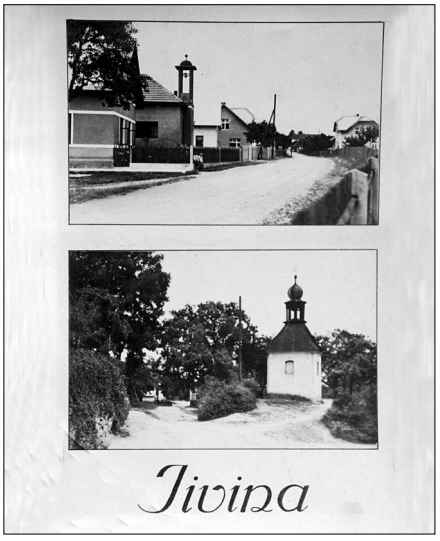

Jivina v roce 1940

Dozvíme se i o škvaření sádla z hadů („někteří lidé chytali hadi“, povšimněte si měkčení koncovek, dodnes na vesnici jev velmi rozšířený), o propití celého majetku, krádežích, lásce i nenávisti mezi tehdejšími obyvateli. Píše zde i o tom, komu a s kým utekla žena, kdo se z toho upil, o místní stěžovatelce, která se ráda soudila. Jedna příhoda střídá druhou. Dočteme se také o rodu, jež byl náchylný na zatemnění mozku, a v tomto pomatení občas některý z rodiny spáchal vraždu. Autor vypráví, jak nás jich (další z jazykových libůstek tohoto kraje) tam šlo 6, aby vraha vůbec zpacifikovali a dopravili k soudu.

Často nás vyprávění zavede do roku 1866, kdy byl celý kraj zasažen prusko-rakouskou válkou. Vojáci drancovali, obyvatelé proto schovávali jídlo a zásoby a vyčkávali, často schovaní v lesích, až se boje přesunou jinam. Někteří se pokusili před postupující armádou utéct, ale mnohdy byli vráceni druhou válčící stranou zpět do své vesnice. Pruští vojáci byli ubytováni v chalupách. Ne vždy bylo jejich chování vůči lidem korektní, ale záleželo na každém z nich. Lidé se báli, že je „Prušáci“ naverbují do armády, to se však naštěstí nestalo. Válku dodnes připomínají kolem Jiviny křížky na místech, kde vojáci zemřeli. Místní si jistě oddechli, když armáda odešla. Klid však netrval dlouho, brzy po celém kraji vypukla cholera. Na Jivině zemřelo na tuto zákeřnou nemoc během 14 dnů 26 osob.

Už před první světovou válkou na Jivině vznikl spolek hasičský a ochotnický (baráčnický). Po válce přibyl i velmi aktivní Sokol. Nejdříve se jednalo o pobočku Sokola v Mnichově Hradišti, od roku 1923 si Jivinští založili vlastní sokolskou jednotu. Kdybychom procházeli Jivinou na přelomu 19. a 20. století, jistě by nás okouzlila svým půvabem. V té době byla většina stavení roubených, jen pramálo domů bylo vystavěno z kamene. Jivina během krátké doby několikrát za sebou vyhořela a takřka všechny roubenky lehly popelem. K požáru v roce 1910 se váže absurdní scéna. V obci už tehdy fungoval hasičský sbor. Část jivinských hasičů ale byla v Suhrovicích, část v kostele, protože byla neděle, a ve vesnici zůstalo jen málo lidí. Protože foukal vítr, oheň, který vznikl z neznámých příčin, se velmi rychle šířil. Protože se Jivina nachází na kopci, brzy lidé v okolních vesnicích viděli, co se děje, a hasiči jeli na pomoc. Pomáhali i projíždějící cyklisté. Shořelo přes deset domů, několik stodol a stájí a mnoho sadů. Škoda se při tomto požáru vyšplhala na 260 tisíc korun. Na pomoc obětem požáru se uspořádala sbírka.

Právě kvůli požárům se později na Jivině domy stavěly z kamene. Kameny byly těženy kousek za vesnicí, v několika kamenolomech. Krátce před vypuknutím první světové války byla v obci založena cihelna. Hlína, ne vždy vhodná na pěstování rostlin, se ukázala být velmi dobrou na tvorbu cihel.

Cihelna, společný podnik Adolfa Lochmana z Mnichova Hradiště a Antonína Fidlera z Jiviny, prosperovala a díky ní počet občanů na vesnici velmi vzrostl. Postavila se vlastně celá jedna ulice, kde stávaly jak domy pro dělníky, tak i vila majitele cihelny.

Místní se ještě před první světovou válkou snažili co nejvíce osamostatnit a být nezávislí na okolních, větších obcích. Proto si založili nejen sbor hasičský, ale pro děti, které musely docházet do mukařovské školy, se začalo vyučovat přímo na Jivině. Výuka probíhala od roku 1888.

O tři léta později se Jivinští zmohli na vlastní školní budovu. Škola na Jivině vznikla vlastně díky č. p. 21, hájovně za vesnicí. Zmíněné stavení se nacházelo tak daleko, že z něj děti nestihly dojít do mukařovské školy včas, a škola se proto postavila na Jivině.

Mezi učiteli bychom nalezli mnoho zajímavých osobností, ale zastavme se u učitele, působícího na Jivině na přelomu 19. a 20. století. U ***Josefa Aleše***, synovce Mikoláše Aleše. Ten vykonával učitelskou profesi po celém Mnichovohradišťsku. Stal se jedním z prvních propagátorů lyžařství v českých zemích, veřejnosti byl znám pod pseudonymem „Lyžec“. Patřil k prvním, kdo na Mladoboleslavsku jezdil na lyžích. Pořádal turistické a lyžařské zájezdy do Jizerských hor a Krkonoš. Úspěšná byla i jeho kariéra coby malíře a spisovatele. Knihy s tematikou Krkonoš, lyžování, ale i o ledovcích se vyznačují vysokou vědeckou úrovní. Takřka ve stejnou dobu jako Aleš na škole působil i ***Mikuláš Maštalíř***. Obrovský vlastenec, který se aktivně se podílel na přípravě Národopisné výstavy v roce 1895, sbíral materiál po vesnicích. Tyto artefakty se později staly základem sbírek nynějšího Muzea města Mnichovo Hradiště. Díky němu jsou tyto sbírky obohaceny o velké množství lidových modlitebních knih, tradičních krojů a mnoho dalších svědků života na vesnici.

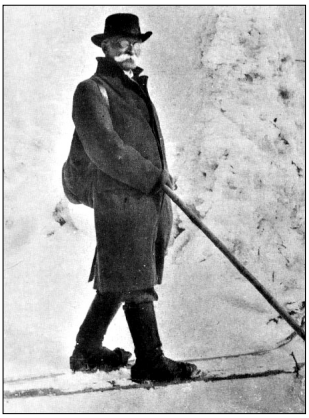

Josef Aleš Lyžec

Do života obce zasáhla výrazně první světová válka. Na lidi se valily vyhlášky, nařízení, odvody. Mnozí vojáci přešli na druhou stranu, k legionářům. Ve válce zemřelo 13 jivinských obyvatel. Na jejich oběť upomíná pamětní deska na kapli Církve československé husitské. Z kapličky byl rekvírován zvon. Po válce byl dán do kapličky zvon nový, i přes určitý odpor některých obyvatel.

Velmi kladně občané přijali vznik československého státu 28. října 1918. Vesnice byla ryze česká. Během první republiky si místní 28. říjen mohutně připomínali a slavili ho. Roku 1928, na počest 10. výročí vzniku Československé republiky, sehrálo přes sto ochotníků na návsi divadelní hru „Kubata dal hlavu za blata“. Na tuto slávu bylo pozváno celé širé okolí. Velmi bohatý byl v té době spolkový život. Hrála se divadla, pořádaly se plesy, zábavy, často se konaly přednášky v místním hostinci u Zikmundů.

Díky pozemkové reformě byla po roce 1922 mezi místní rolníky rozparcelována část dvora Pachouně.

Na počátku 20. let dostali učitelé v celém okrese za úkol sepsat, jak vypadá obec, kde působí, a její okolí. Díky tomu si my můžeme lépe představit tehdejší život na Jivině. Dozvíme se, že v okolí Jiviny se nacházely louky, pole i lesy, povětšinou borové, ale i smíšené. Ze zvířat bylo možné spatřit sysla, křečka, křepelky, bažanty, jezevce. Přímo ve vsi se nacházelo 65 popisných čísel, ve kterých žilo přes 360 obyvatel.

Na návsi stávala kaplička, vystavěná v 19. století a obklopená lípami a jasany. Takřka všechny stromy, až na starodávnou, skoro půl tisíci-

Herci ze hry „Kubata dal hlavu za blata“

letí starou lípu, byly vykáceny a nahrazeny stromy ovocnými. Během jednoho z jednání obecního zastupitelstva museli radní řešit problém koz, které volně pobíhaly po návsi a stromky ožíraly. Proto byl zakázán volný pohyb koz na návsi. Dále bychom na návsi našli obezděný kal a hasičskou zbrojnici, obecní chudobinec, transformátor na rozvod elektrické energie. Ve vesnici bylo v provozu 19 studní, dvě osadní, zbytek soukromých.

V té době se v obci uživil jeden obchod se smíšeným zbožím a dokonce dva hostince. Jivinská voda byla vedena i na Pachouň, do Kláštera, ba až na Habr, a to pomocí dřevěných trubek. Však dodnes se říká místům, kde trubky vedou, Na Trubách. Většina se již nepoužívá, ale ty, které vedou na Pachouň, slouží dodnes. I přes to, že na jedné straně Jiviny bylo vody dostatek, obec prokázala nedostatek znalosti zákonů tím, že začala z jiného vodovodu odebírat vodu, kterou chtěla zaplnit kal. Úskalím bylo, že neinformovala majitele potrubí, Vodovodní skupinu mohelskou. Ta, když zjistila, že má černého odběratele, Jivinu informovala, že musí s krádeží přestat, jinak se spor posune výše. V dopise si jednatel společnosti neopomněl rýpnout, že obci nabízeli možnost připojení se ke skupině, ale obec to odmítla a že nyní toho určitě lituje.

Část vesnice se silně rozhádala kvůli přestupu z katolické víry na víru československou husitskou. Tato změna se projevila i ve stavbě vlastní modlitebny pro věřící, hlásící se k nové konfesi. Problémem byla i stavba nového hřbitova. Do té doby se chodilo do kostela na Mukařov, kde se i zemřelí pochovávali. S tím však nesouhlasili stoupenci nové víry. Počali si tedy stavět hřbitov a později i modlitebnu. Stavbu hřbitova doprovázelo 8 let hádek a protestů z té či oné strany. Pomyslný gordický uzel byl rozetnut až stavbou hřbitova obecního. Lidé se báli polohy, kde byl hřbitov stavěn. Nacházel se totiž blízko pramenů a lidé se báli, „aby jednou všichni po smrti neplavali“.

Koncem 30. let zastupitelstvo silně nesouhlasilo se záměrem Mnichova Hradiště zrušit používanou cestu do města přes Sekanici a místo ní vybudovat cestu přes Klášter. Jivina se spojila s dalšími vesnicemi – Strážištěm, Neveklovicemi, Borovicemi a Bukovinou. Nakonec však byla cesta přes Klášter skutečně realizována.

Hřbitov

Do života v obci vstoupila tvrdě druhá světová válka. Místní vzpomínají, jak v březnu 1939, když vesnicí projížděli němečtí vojáci, bylo nečekané množství sněhu. Stejně jako za první války nastala doba přídělů, restrikcí a opatření. Někteří stateční se zapojili do odboje proti okupantům. První známky odboje proti nacistům se objevily již roku

1939. Když byla skupina kolem generála Bílého odhalena a vedení skončilo na popravištích, i místní buňka zanikla. K obnovení odboje došlo roku 1944. Na Jivině působila ilegální skupina Proud, která měla na starosti vyhledávání vhodných míst pro parašutisty a pro shazování zbraní na území protektorátu.

Komitě pro vybudování pamětní desky padlých jivinských rodáků ve světové válce uspořádá
v sobotu 6. července 1935 v Jivině
Slavnost odhalení
s následujícím pořadem:
DIVADLO V PŘÍRODĚ.
Madlenka z kovárny.
OSOBY:
Úschovna veškerých vozidel! O obzvláštní všestranně postaráno!
VĚNEČEK.
Hudba pana Václava Marušky.
K hojné účasti uctivě zvou pořadatelé.

Pozvánka na slavnostní odhalení pamětní desky v roce 1935

Část vesnice pomáhala Janu Pušmanovi, kazateli Církve československé husitské. Obyvatelé ho ukrývali před zatčením, ať už u sebe doma nebo v okolí, ve skalních výklencích a v jeskyních. Jan Pušman se skrýval více než čtyři a půl roku, je takřka zázrak, že ho nikdo neobjevil.

Počátkem války se vystavěl obecní dům, kde měl sídlo obecní úřad a nacházela se zde i četnická stanice. S nadšením místní přijali konec války a obnovení Československé republiky v roce 1945. V té době byli na práce do Jiviny nasazeni Němci. Vcelku běžně se ale stávalo, že se snažili utéct, často se jim to podařilo.

Kolem Jiviny bychom v roce 1945 našli četné zátarasy, které měly zabránit postupu sovětských vojsk. Tyto zátarasy byly po odchodu Němců ozdobeny prosovětskými hesly. Ale během jednoho dne se tyto dřevěné kolosy ztratily. Zjistilo se, že si je odvezla obec Mukařov. Proto zastupitelstvo urgovalo Mukařovské, buď aby dříví vrátili, nebo alespoň zaplatili škodu.

Rok po skončení války byla z cihelny vykopána socha Čechie, před nacisty zde schovaná a instalována v Mnichově Hradišti v parku u nádraží, kde stojí dodnes.

Od roku 1948 v Jivině promítalo kino Lípa, umístěné v hostinci u Zikmundů. Ve stejný rok došlo i ke zbourání obecního chudobince, kde například za války byly nuceně umístěny romské rodiny.

Politické a společenské změny po roce 1948 se dotkly také Jiviny. Každý, kdo měl zemědělský majetek, byl nucen vstoupit do vzniknuvšího jednotného zemědělského družstva. Kdo odmítl, na toho byl vyvíjen tlak a setkal se s dosti nevybíravými prostředky, aby se zapojil do kolektivního budování JZD.

JZD si ve vesnici vystavělo areál s dílnami, kravíny, vepřínem, stodolami a administrativní budovou, celý areál byl používán až do počátku 90. let 20. století. Dnes je část nevyužitá, část zbořená, ale některé budovy slouží dodnes. Družstvo od poloviny 90. let spadá pod ZD Sever Loukovec, samostatnosti pozbylo.

V 60. letech byl postaven nový obchod se smíšeným zbožím. Roku 1970 byl zbořen tehdy velmi oblíbený hostinec u Zikmundů a na jeho místě obec postavila společenský dům, kde byly umístěny i kanceláře MNV, JZD, klubovna a knihovna.

Pohled na areál zemědělského družstva

Koncem 80. let v obci zanikla škola, která zde měla 100letou tradici. K její obnově došlo v roce 1991. Zajímavé také je, že žáci během první republiky mohli pokračovat ve studiu na Lidové škole hospodářské v Jivině. Ta byla zrušena roku 1948. Fungovala skoro čtvrt století.

Současnost

Současná obec Jivina čítá 145 domů. Žije zde 441 obyvatel. Věkový průměr je jeden z nejnižších v celém okresu, a to díky výstavbě nových domů a stěhování rodin s malými dětmi. V obci se nachází veškerá občanská vybavenost: mateřská a základní škola, pošta, obchod se smíšeným zbožím, hostinec, dětské hřiště, velké fotbalové hřiště včetně zázemí, sportovní hala, knihovna. Jako nadstandardní by se daly hodnotit služby kadeřnické, masérské, pedikérské a manikérské. V obci se nachází i funkční modlitebna Církve československé husitské.

Spojení do města zajišťují pravidelné autobusové linky. Většina autobusů jede z Jiviny přes Klášter nebo přes Bukovinu a Borovice do Mnichova Hradiště. Jedna linka pak doveze občany až do Mladé Boleslavi. To samé platí i pro opačný směr.

Společenské vyžití je též na vysoké úrovni. Pro děti je přichystáno značné množství kroužků. Ty mohou navštěvovat ve škole či je připravují zájmové organizace – sportovci, myslivci a hasiči. Oblíbený je každoroční Jivinskej špacír, branný pochod pro děti a mládež.

Pro dospělé se pořádají zábavy, plesy, venkovní večery s hudbou. Uskutečňují se také zájezdy, poznávací či degustační na Moravu za vínem, většinou opět pod hlavičkou některé z organizací. Senioři mají možnost každé první pondělí v měsíci se setkat v místním hostinci, kde je pro ně připraveno pohoštění, někdy i živá hudba.

Všechny věkové skupiny využívají tělocvičnu, kde si lidé zasportují, oblíbený je například florbal, nohejbal, futsal, v poslední době také zumba. Nejen sportem živa je sokolovna. Loni se tam například konaly hodiny tance a společenského chování. Své výroční schůze a pohoštění členů v objektu koná i ZD Sever Loukovec. Každoročně v sokolovně skupina nadšenců organizuje Silvestrovské posezení.

V obci bychom nalezli několik podnikatelských subjektů: jednu soukromou hospodu, obchod, několik truhlářských dílen, živnosti pedikérské a manikérské, masérské, holičské, ale i zemědělské družstvo. Dříve jeden z největších zaměstnavatelů v obci, JZD Jivina, splynul, jak už bylo řečeno výše, s ZD Sever Loukovec a dodnes funguje a zaměstnává nejen jivinské občany. Areál Střediska Jivina se poslední roky mění – zmizely bývalé teletníky, prasečníky a v areálu vyrostly čtyři modré zásobníky na obilí. Letos byla stržena administrativní budova, aby byla nahrazena objektem novým.

Občané se také scházejí při brigádách pro obec, úklidu veřejných prostranství či zdobení vánočního stromku.

Stavby a objekty

Protože Jivina několikrát za sebou počátkem století vyhořela, v obci nenajdeme takřka žádné roubené stavby. Pozůstatky roubení jsou zachovány v několika málo objektech, dneska již však jsou povětšinou zakryty omítkou.

Kaplička na návsi

Mezi zajímavé stavby na Jivině se určitě řadí dvě sakrální budovy. Prvním objektem je katolická „kaplička“ na návsi. Ta byla vystavěna někdy v polovině 19. století. Jedná se o čtyřbokou bílou stavbu s červenou střechou a s věžičkou, původně byla opatřena zvonem ze stejné doby. Ten však byl rekvírovaný během první světové války. Nově kaplička září bílou omítkou. Okna, dveře a rohy jsou zdobeny oranžovou barvou, ale stav interiéru je neutěšený.

Modlitebna Církve československé

O něco lépe je na tom modlitebna Církve československé husitské. Omítka hnědé barvy je sice omšelá a částečně opadaná, ale vnitřek je upravený. Jedná se o stavbu na svou dobu moderní, půdorys je ve tvaru obdélníku, vpředu s věží, kde se nachází zvon. Nad vstupem pak můžeme vidět husitský kalich. Dnes je modlitebna opětovně se zvonem.

Mladší, horní náves nese název podle kříže, který tam nechala postavit rodina Kočových roku 1898.

Bývalý dvůr Pachouň

Jedná se o **litý kříž** na kamenném podstavci z roku 1857. Dnes je již značně sešlý, plánuje se jeho obnova.

Mezi nejstarší stavby ve vsi patří i budova školy, vystavěná roku 1891. Jedná se o dvoupatrovou budovu, původní omítka byla žluté barvy. V posledních letech došlo k obnově fasády a zateplení objektu. Nyní zde sídlí mateřská škola, školní jídelna a také pošta.

Zbořený Zikmundův hostinec

Ulice k bývalé cihelně

Z poloviny třicátých let pochází místní hřbitov. Osm let se občané Jiviny dohadovali, kde vlastně má hřbitov vzniknout. Několik původních umístění neprošlo kvůli protestům ze strany katolíků či příslušníků Církve československé husitské. Nakonec byla zvolena poloha na poli směrem ke Klášteru, vedle hlavní silnice. Někteří se obávali, aby prameny, které se nacházejí níže na poli, stavbu hřbitova nezhatily. Původně měla být hřbitovní zeď z betonu, ale nakonec byla zvolena cihlová verze, mnohem více oku lahodící. Hřbitov je ve tvaru obdélníku, zeď je vystavěna z červených cihel. Před vstupem se nachází menší parčík s okrasnou zelení. Vstupní brána, kovářská práce z poloviny 30. let růžové barvy byla letos v dubnu ukradena. Na protější straně se nachází budova márnice a technické zázemí. Vedle márnice je umístěná studna a další okrasné stromky. Původně v této části byl prostor pro pochovávání zemřelých novorozeňat.

K Jivině náleží i dvůr Pachouň, dnes stavba v naprosto havarijním stavu. Zmiňuje se už v době cisterciáckého kláštera v Klášteře Hradišti. Jednalo se o grangium, tedy hospodářský dvůr. Právě sem chodili Jivinští na robotu. Později se majitelé Pachouně střídali. Ze dvora směrem k Jivině vycházela dožínková veselice, průvod ukončující letní práce na polích. Po roce 1922 byl dvůr rozparcelován, pozemky dostali hlavně bývalí legionáři. Po válce sloužil potřebám JZD, časem myslivcům, kteří zde zřídili bažantnici. Avšak posledních dvacet let pouze chátrá. Existuje domněnka, že v místech dvora stávalo vladycké sídlo, ta by však musela být potvrzena nebo vyvrácena archeologickým výzkumem.

Za zmínku stojí i dvě stavby, které dnes již na Jivině nenalezneme. Ve své době oblíbený hostinec u Zikmundů, kde se odehrával společen-

ský život – konaly se zde přednášky, tancovačky, divadelní představení, ale i filmová promítání. Zbořen byl v roce 1970 a na jeho místě postavena multifunkční budova, kde nyní sídlí obecní úřad, nalezneme tam i zasedací místnost, školu, knihovnu, kadeřnictví, pedikúru.

Druhou stavbou je jivinská cihelna, která stávala na konci obce směrem k Neveklovicům. Ta dávala práci mnoha místním rodinám. Z cihel z cihelny byla mimo jiné postavena skoro celá ulice od cihelny do původní vsi. Cihelna zanikla po roce 1948, ale dominantní komín stával v místech cihelny až do stržení v roce 1982.

Příroda

Na Jivině najdeme dva významné krajinné body. Jedním je významný krajinný prvek Jivina, zvaný mezi místními Kališťata. Podle oficiálního dokumentu se jedná o občasný rybníček, s přirozeným mokřadním ekosystémem s orobincem, sítinami a plovoucími rostlinami. Měli by se zde nacházet ohrožení živočichové a rostliny, ale ve skutečnosti jsou Kališťata značně znečištěna odpadem. V letošním roce by mělo dojít k odbahnění a vyčištění tohoto prostoru.

Na staré návsi se nachází památný strom, téměř půl tisíciletí stará lípa malolistá. Je vysoká 19 metrů a v obvodě měří skoro pět metrů. Vzhledem k její velikosti do ní občas uhodí blesk a část ulomí. Během první republiky ji kovář musel opatřit kovovými pásy, aby se lípa při větším větru dále nelámala. Naposledy do ní blesk uhodil dvakrát za sebou na počátku nového milénia a velkou část odlomil.

Jivina je obklopena poli, loukami a lesy. Pole využívají jak soukromí zemědělci, tak zemědělské družstvo. Pěstují se ponejvíce obiloviny, v menší míře pak kukuřice, řepka, ale i hrách. Lesy jsou hlavně borové, částečně smíšené.

Co se týče srážek, patří Jivina mezi středně deštivé oblasti. V průměru spadne za měsíc 60 mm srážek, tj. 720 mm za rok.

Jakub ALTMAN,
kronikář obce

Zdroje:

Částečné paměti obce Jiviny, sepsal Antonín Košek, poslední zápis je z roku 1936
J. Filip, Dějinné počátky Českého ráje
J. V. Šimák, Soupis památek okresu Mnichovohradišťského
Kronika obce Jiviny I., II.
Pojizerské listy, ročníky 1907–1910
Monografie Mn. Hradiště a okolních obcí, MMMH, i. č. 1290
SOA Mladá Boleslav, fondy Archiv obce Jivina, 1850-1945, Četnická stanice Jivina, 1893–1945
Sokol, Tělocvičná jednota Jivina, 1936–1941
Zlomek urbáře kláštera Hradišťského, vydal J. Emler